

PERSBERICHT | 1 oktober 2025

Dagelijkse toewijzing van Belgische grensoverschrijdende capaciteiten succesvol overgeschakeld naar tijdseenheid van 15 minuten

BRUSSEL | Op 30 september 2025 schakelde de 'Single Day-Ahead Coupling' (SDAC, de eenvormige day-aheadkoppeling) met succes over naar een 15-minuten-resolutie voor de toewijzing van grensoverschrijdende capaciteit in heel Europa. Dit is een belangrijke upgrade van de vroegere uur-resolutie. Deze heeft rechtstreekse gevolgen voor de elektriciteitshandel aan de Belgische grenzen, want de day-aheadmarktprocessen nemen de 15-minuten-resolutie over die al bij de intraday-handel en de verrekening van de onevenwichten wordt gebruikt. Dit is een grote stap vooruit voor de flexibiliteit. Deze verandering biedt ook een betere ondersteuning voor de integratie van hernieuwbare energiebronnen en helpt de Belgische markspelers om het onevenwichtsrisico te beperken. België zal nu 96 afzonderlijke day-aheadprijzen per dag hebben, één voor elke periode van 15 minuten, in plaats van de vroegere 24 afzonderlijke uurprijzen.

Context

De implementatie van een 15-minuten Market Time Unit (MTU, marktijdseenheid) in de 'Single Day-Ahead Coupling' (SDAC) zorgt voor een grote ommekeer op de Europese energiemarkt. Dit initiatief is bedoeld om de marktefficiëntie te verhogen, de hernieuwbare energiebronnen beter te integreren en de netstabiliteit in heel Europa te verbeteren. Deze ontwikkeling is verankerd in het wetgevend kader van de Europese Unie en verplicht alle transmissiesysteembeheerders (TSB's) en benoemde elektriciteitsmarktbeheerders ('Nominated Electricity Market Operators', NEMOs) in de Europese lidstaten om deze maatregel in te voeren om de marktverrichtingen te harmoniseren en meer consistentie en efficiëntie te garanderen voor de Europese elektriciteitsbalanceringsprocessen.

Succesvolle implementatie

De succesvolle overschakeling naar een 15-minuten MTU vond plaats op 30 september 2025 met eerste leveringsdag op 1 oktober 2025. Deze verandering heeft gevolgen voor alle biedzones en grenzen binnen de SDAC (zie figuur hieronder). De implementatie vereiste belangrijke updates van het centrale algoritme van de Europese day-aheadmarktkoppeling, om dit algoritme aan te passen aan de nieuwe tijdsresolutie en een efficiënte allocatie te garanderen. De regionale en lokale systemen van alle TSB's en NEMOs in Europa werden ook geüpgradet. Elia werkte nauw samen met de twee NEMOs die in België actief zijn — **EPEX Spot** en **Nord Pool** — om de 15-minuten-resolutie in België te implementeren, maar ook met andere TSB's en NEMOs in Europa om de systemen te testen en de operationele procedures zo nodig aan te passen.

De voordelen van de invoering van een 15-minuten marktijdseenheid

Deze maatregel maakt **een betere integratie van intermitterende hernieuwbare energiebronnen** mogelijk. De fijnere tijdsresolutie in de elektriciteitshandel zorgt voor een nauwkeurigere planning en toewijzing van variabele hernieuwbare energie, meer bepaald wind- en zonne-energie waarvan de productie continu schommelt en niet in blokken van één uur. Daarnaast bevordert deze maatregel ook **de optimalisering van de flexibiliteit** omdat ze zowel kleine als grote verbruikers en ook batterijen de mogelijkheid biedt om efficiënter aan de day-aheadmarkt bij te dragen.

Door het mogelijk te maken dat zij hun noden kunnen inschatten op een detailniveau van 15 minuten in plaats van de waarden per uur die niet zo geschikt zijn, kunnen zij hun positie beter afstemmen op de signalen vanuit de markt. De verandering **draagt ook bij aan de stabiliteit van het net**. Door een fijnere tijdsresolutie te hanteren kunnen het aanbod en de vraag beter voorspeld en in evenwicht worden gebracht, kunnen de onevenwichten worden beperkt en wordt de algemene netstabiliteit versterkt. Tenslotte zal de gelijkgeschakeling van de day-ahead marktresolutie met deze van de intraday- en balanceringsmarkten ook helpen om **de frequentieafwijkingen te beperken**, fenomenen die typisch op vaste tijdstippen worden waargenomen. Deze afwijkingen worden vaak veroorzaakt door grote productie-eenheden die proberen te voldoen aan de marktverplichtingen per uur, waardoor er belangrijke stapsgewijze veranderingen in hun productieschema's ontstaan.

Hoe werkt de 15-minuten-tijdseenheid van de SDAC?

Het marktkoppelingsmechanisme van de SDAC integreert de nationale day-ahead elektriciteitsmarkten in Europa (27 landen) tot één efficiënte markt. Het wijst de beschikbare capaciteit tussen landen toe via een gezamenlijk algoritme, genaamd Euphemia. Dit algoritme bepaalt hoeveel elektriciteit van het ene land naar het andere land wordt vervoerd en tegen welke prijs, en doet dat op basis van wat de vraag en het aanbod is in de deelnemende landen. Het doel is om een evenwicht te vinden tussen het verlagen van de prijzen voor de verbruikers en het garanderen van voldoende inkomsten voor de producenten, wat hen in staat stelt om te investeren in schonere en efficiëntere energiebronnen. Tot 30 september 2025 was **de standaard markttijdseenheid in de SDAC één uur**. De evolutie naar een 15-minuten MTU betekent dat elektriciteit nu vier keer per uur zal worden verkocht, uitgewisseld en gepland. De marktpartijen kunnen nu biedingen indienen voor de aan- of verkoop van elektriciteit voor elke 15-minuten tijdseenheid. De prijzen zullen voor elke 15-minuten-periode afzonderlijk worden berekend, zodat ze de omstandigheden van vraag en aanbod nauwkeuriger weerspiegelen.

Beter afgestemd op de balanceringsmarkten

Het nieuwe mechanisme ligt in de lijn van de hervorming op het gebied van de Europese balanceringsmarkt, waar de afrekening m.b.t. onevenwichten nu al gebruik maakt van een 15-minuten-tijdsresolutie. Door deze synchronisatie kunnen afwijkingen ten opzichte van de voorspelde volumes sneller worden gecorrigeerd, wat de betrouwbaarheid van het systeem verbetert.

Over Elia Group

Een Europese top 5 speler

Elia Group is een belangrijke speler in elektriciteitstransmissie. We zorgen dat productie en verbruik op elk moment in balans zijn. Zo voorzien we 30 miljoen eindgebruikers van elektriciteit. Met filialen in België (Elia) en het noorden en oosten van Duitsland (50Hertz) beheren we 19.741 km aan hoogspanningsverbindingen. Elia Group behoort daarmee tot de Europese top 5. Met een betrouwbaarheidsgraad van 99,99% geven we de samenleving een robuust elektriciteitsnet, wat belangrijk is voor de socio-economische welvaart. We willen ook een katalysator zijn voor een geslaagde energietransitie naar een betrouwbaar, duurzaam én betaalbaar energiesysteem.

Wij maken de energietransitie waar

Door de uitbouw van internationale hoogspanningsverbindingen en het integreren van steeds grotere hoeveelheden hernieuwbare energieproductie, stimuleren we zowel de integratie van de Europese energiemarkt als de decarbonisering van onze samenleving. Tegelijk optimaliseren we voortdurend onze operationele systemen en ontwikkelen wij nieuwe marktproducten zodat nieuwe technologieën en marktpartijen toegang krijgen tot ons net. Elia Group versnelt zo de energietransitie.

In het belang van de samenleving

Als centrale speler in het energiesysteem handelt Elia Group in het belang van de samenleving. We spelen in op de snelle toename van hernieuwbare energiebronnen door ons transmissienet voortdurend aan te passen. We zorgen er ook voor dat onze investeringen op tijd en binnen het budget worden uitgevoerd en met een maximale focus op veiligheid. Bij de realisatie van onze projecten gaan we voor een proactief stakeholdermanagement, waarbij we heel vroeg in het ontwikkelingsproces en met alle betrokkenen wederzijdse communicatie opstarten. We stellen onze expertise ook ten dienste van verschillende spelers in de sector om het energiesysteem van de toekomst uit te bouwen.

Internationaal georiënteerd

Naast activiteiten als transmissienet beheerder leveren we ook consultingdiensten aan internationale klanten via onze dochteronderneming Elia Grid International (EGI). De afgelopen jaren heeft Elia Group enkele nieuwe niet-gereguleerde activiteiten opgezet, waaronder re.alto en Windgrid. re.alto is de eerste Europese marktplaats voor de uitwisseling van energiegegevens via gestandaardiseerde energie-API's. Met Windgrid, een dochteronderneming, breiden we onze overzeese activiteiten verder uit en dragen we bij aan de ontwikkeling van offshore elektriciteitsnetten binnen en buiten Europa.

De juridische entiteit Elia Group is een beursgenoteerde

Voor meer informatie contacteer:

Corporate Communication

Marie-Laure Vanwanseele (NL) | Telefoon: +32 499 86 51 58 | marielaure.vanwanseele@elia.be

Elia Group NV

Boulevard de l'Empereur 20 | Keizerslaan 20 | 1000 Brussels | Belgium